Danes vemo več o škodljivosti sončnih žarkov in kljub temu, da se jim praviloma opoldne, ko najbolj pripeka, umaknemo, to še ne pomeni, da lahko pozabimo na zaščito s kremo in oblačili. To je toliko bolj pomembno pri otrocih, saj se namreč škodljivi vplivi skozi življenje seštevajo. Seveda otrokom ne moremo prepovedati, da bi se igrali na soncu in v vodi, lahko pa poskrbimo, da bodo kar najbolje zaščiteni.

V počitniškem kovčku naj bodo tako poleg dobre sončne kreme, ki ustreza občutljivosti otrokove kože, tudi kapa in oblačila, ki jih bo otrok nosil med igro na plaži in v vodi in ga bodo zaščitila pred soncem. Seveda vsaka majica ščiti kožo do neke mere, če pa bomo izbrali pravo, bo zaščita boljša. Večina staršev bi oblekla otroka v tanko, bombažno majico svetlih barv. Narobe, taka majica prepušča več ultravijoličnih žarkov kot majica iz goste tkanine ali pletiva iz sintetičnih ali mešanice vlaken. Čim bolj gost je material, boljša je zaščita. Pomembna je tudi barva (temnejša prepuščajo manj ultravijoličnih žarkov) in kroj oblačil. Majica in hlače naj bosta udobna in dovolj široka, da se oblačilo ne telesu ne razteguje; na raztegnjenih mestih je material tanjši in slabše ščiti kožo. Najbolje je, da ima majica ovratnik in tričetrtinska rokava, hlače pa tričetrtinske hlačnice. Klasične klobučke in kape s ščitnikom zamenjajmo s kapo, ki ima poleg ščitnika za obraz tudi zaščito iz blaga za vrat in ušesa. Če se tkanina zmoči, se učinek zaščite zmanjša.

Članek v celoti objavljamo v številki (7-8/2010) revije za potrošnike VIP.

Zamisel iz Avstralije

Pred nekaj leti so se v trgovinah pojavila posebna oblačila, ki jih namensko izdelujejo za boljšo zaščito pred sončnimi žarki. To dosežejo z uporabo tankih sintetičnih vlaken in z zelo gosto tkanino oziroma pletivom, ali z dodatkom kemičnih snovi, ki jih poznamo pod imenom “UV-blokatorji”. Če jih vgradijo v material med procesom nastajanja vlaken, je zaščita učinkovitejša in tkanina je obstojna na drgnjenje in pranje. Če pa jih nanesejo kasneje na površino tekstilnega materiala, postane zaščita s časom in uporabo manj učinkovita.

Oblačila z ultravijolično zaščito so prišla v Evropo iz Avstralije, kjer so zaradi tanjšanja ozonske pla

Oblačila z ultravijolično zaščito prepoznamo po znakih, na katerih so vedno zapisani podatki o stopnji zaščite, o UPF, to je faktor zaščite (Ultraviolet protection factor) in o standardu, ki so ga uporabili pri preizkušanju materiala. Številka na znaku (UPF faktor) pomeni mnogokratnik časa, ki ga lahko glede na občutljivost kože preživimo na soncu brez nevarnosti za poškodbe, če si nadenemo tako oblačilo.

Različni standardi

Razumljivo in enostavno, a le na prvi pogled. Zmeda, ki se pokaže v praksi, je posledica razlik pri merjenju faktorja, kot ga predpisujejo posamezni standardi. Prvi standardi za merjenje zaščite pred soncem je nastal pred skoraj petnajstimi leti v Avstraliji in na Novi Zelandiji (AS/NZS 4399/1996); identični standard je bil leta 2002 prenesen tudi v evropsko okolje (EN 13758). Na novem vzorcu tkanine oziroma pletiva merijo faktor zaščite skladno s tema standardoma. Pri sončnikih in različnih senčilih dobimo ustrezen in zanesljiv podatek, za oblačila pa da meritev bolj ali manj nerealno sliko, ker ne odraža dejanske zaščite, ki jo zagotavlja izdelek pri nošenju. Za oblačila,

kot so kopalke in oblačila za plažo, pokrivala za zaščito pred soncem, športna in poletna oblačila in podobno, so strokovnjaki v Avstriji, Nemčiji in Švici razvili strožji standard, UV standard 801, ki bistveno bolj upošteva uporabo teh izdelkov. Ta standard predpisuje, da morajo material pred merjenjem izpostaviti mehanskim vplivom, ki simulirajo uporabo, nošenje in nego (raztezanje, drgnjenje, pranje, znoj, vpliv morske vode), nato pa izmerijo faktor UPF v najzahtevnejših razmerah, ki ustrezajo ultravijoličnemu sevanju na višku poletja v Melbournu v Avstraliji. Pri meritvah po tem standardu se izkaže, da imajo tkanine precej nižjo stopnjo zaščite, kot če jo izmerijo po prej omenjenih avstralskih standardih; vrednosti so tudi za dve tretjini slabše. Upoštevanje tega standarda (UV standard 801) je za potrošnike varnejše, saj prikazuje bolj realne podatke o zaščiti, vendar ga pa na oblačilih redkeje vidimo.

Pred časom so v Nemčiji preverjali učinkovitost oblačil z ultravijolično zaščito, testirali so med drug

Kaj konkretno pomenita znak in podatek o ultravijolični zaščiti na tekstilnih izdelkih, bomo najbolje razložili s primerom.

50 +
UVPF